

Stockholms kommun

Rektorn vid Vasa Real

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Vasa Real
i Stockholms kommun

Tillsyn i Vasa Real

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Vasa Real besöktes av Skolinspektionen mellan den 28 maj 2013 och den 29 maj 2013.

Fakta om skolan

Vasa Real ligger i stadsdelen Norrmalm, belägen i Stockholms innerstad. Skolan omfattar årskurserna 4 – 9. I skolan finns två profilinriktningar, en judisk inriktning i årskurserna 7-9 och en musikinriktning i årskurserna 6 – 9 samt två särskilda undervisningsgrupper. Vasa Real har innevarande läsår ett fåtal elever placerade i den särskilda undervisningsgruppen Positivitet som har sin verksamhet förlagd till andra lokaler, utanför skolan. Denna verksamhet lyder under rektorn i Matteus skola och är ett samarbetsprojekt mellan fyra närliggande skolor i stadsdelen. I Positivitet arbetar både lärare och behandlingsassistenter och Vasa Real bidrar med lärartimmar. Den andra särskilda undervisningsgruppen vänder sig till elever med långsam inläring. I Vasa Real finns en öppen fritidsverksamhet. Vid tiden för tillsynen finns det i Vasa Real cirka 800 elever. Skolan leds av en rektor som tjänstgjort i skolan sedan augusti 2012. Till sitt stöd har rektorn två biträdande rektorer.

Kunskapsresultat

Årskurs 6

Skolverkets statistik för läsåret 2011/2012 visar att 91 procent av eleverna i Vasa Real nådde kravnivån i samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik. Motsvarande andel för riket var 79 procent. Andelen elever i Vasa Real som samma läsår uppnådde kravnivån i samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i svenska var 95 procent. Motsvarande andel för riket samma år var 82 procent. I ämnet engelska uppnådde 96 procent av eleverna i Vasa Real kravnivån i samtliga delprov. Motsvarande andel för riket var 87 procent. Enligt skolans egen sammanställning varierade andelen elever som vårterminen 2012 uppnådde de nationella kunskapskraven i de olika ämnena mellan 90 och 100 procent. I ämnet fysik var andelen lägst, 90 procent, och i ämnena bild, musik och slöjd var andelen 100 procent.

Årskurs 9

Vårterminen 2012 var det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i Vasa Real i årskurs 9, enligt Skolverkets statistik, 249 poäng. Motsvarande värde för riket var 211 poäng. Meritvärdet i Vasa Real har under de senaste fem åren varierat. Som lägst var meritvärdet under denna period 235 poäng (2010) och som högst har meritvärdet legat på 253 poäng (2008). Av Skolverkets statistik framgår vidare att meritvärdet för flickor i Vasa Real vårterminen 2012 var 257 poäng medan motsvarande värde för pojkar var 235 poäng. Andelen elever i årskurs 9 i Vasa Real som vårterminen 2012 nådde målen i samtliga ämnen var 74 procent. Motsvarande andel för riket var 77 procent. I Vasa Real har denna andel under de senaste fem åren varierat mellan som lägst 74 procent (2012) och som högst 85 procent (2011). Andelen flickor i Vasa Real som vårterminen 2012 nådde målen i samtliga ämnen var 77 procent medan motsvarande andel för pojkarna samma år var 69 procent. Vidare var 95 procent av eleverna i årskurs 9 som vårterminen 2012 gick ut Vasa Real, enligt Skolverkets statistik, behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Andel behöriga till gymnasiets olika högskoleförberedande program varierade mellan 91 och 95 procent.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att eleverna i Vasa Real i huvudsak ges förutsättningar att nå kunskapskraven. Kunskapsresultaten är i flera avseenden goda och de ligger i de flesta fall över motsvarande värden för riket. Flera resultat har dock försämrats det senaste läsåret, exempelvis var meritvärdet och andelen elever som nått målen i alla ämnen i årskurs 9 lägre våren 2012 jämfört med året innan. Pojkarnas resultat ligger betydligt lägre jämfört med flickornas. Skolan behöver intensifiera sitt arbete för att förbättra pojkarnas resultat.

Enligt lärare i Vasa Real har de under läsåret 2012/2013 vid ett tillfälle deltagit i en gemensam konferens med övriga lärare inom Norrmalms skolområde för att arbeta med likvärdig bedömning. En grupp lärare har också träffats för att analysera kunskapsresultaten i ämnet matematik. Bägge dessa grupper har, enligt intervjuade lärare, träffats endast en gång och lärarna känner inte till om det ska bli fler möten. Rektorn behöver säkerställa att det blir en kontinuitet i detta kvalitetsarbete så att skolan kan utveckla och förbättra verksamheten inom dessa områden. I skolans systematiska kvalitetsarbete behöver analyserna av kunskapsresultaten förbättras.

Skolan behöver förbättra arbetet med de skriftliga omdömena som är en del av den individuella utvecklingsplanen. Rutiner kring arbetet med särskilt stöd behöver förtydligas och implementeras i hela personalgruppen. Vidare behöver

skolan se till att det finns tydliga rutiner för att åtgärda situationer ifall en vuxen kränker en elev.

Rektorn har endast tjänstgjort i skolan i ett år men det är viktigt att arbetet med att stärka det pedagogiska ledarskapet intensifieras eftersom många lärare inte uppfattar rektorn eller de biträdande rektorerna som pedagogiska ledare. Det är också viktigt att rektor ser till att det blir bättre kontinuitet när det gäller exempelvis bedömningsmöten och arbetet med att förbättra kunskapsresultaten i matematik.

Under tillsynen framkommer att flertalet av eleverna har kännedom om kunskapskraven och att de får information om betygskriterierna. Lärarna i Vasa Real behöver dock förbättra samverkan med varandra så att eleverna får överblick och sammanhang.

Från och med hösten 2013 kommer rektorn i större utsträckning att tjänstefördela lärarna som undervisar i årskurs 4-6 utifrån ett ämneslärarsystem. Detta innebär att fler elever kommer att få undervisning av lärare som har utbildning för det ämne som de undervisar i.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 21 oktober 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet undervisning och lärande.

- Utveckla former för samverkan mellan lärarna.

Motivering

Enligt läroplanen ska lärarna samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang.

Enligt elever som intervjuats är det ovanligt att lärare som undervisar i olika ämnen samarbetar. En elev berättar att lärarna i historia och engelska en gång presenterade ett gemensamt tema för eleverna. Flera lärare säger i intervjuer att de saknar tid att planera ämnesövergripande tema. Brist på tid för lärarna kommer upp flera gånger under intervjuer. Enligt flera lärare hinner de inte

med så mycket av pedagogiska diskussioner på arbetsenhetsmötena. Även rektorn säger att det inte är så mycket ämnesövergripande arbete i skolan.

I Skolinspektionens enkät får personal ta ställning till följande påstående "På den här skolan har vi ämnesöverskridande arbeten (t.ex. temaarbeten)". Av svaren framgår att 55 % av de svarande tycker att påståendet stämmer ganska dåligt.

Av utredningen framkommer att det finns brister i lärarnas samverkan med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa denna brist.

Författning

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Trygghet och studiero

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet trygghet och studiero.

- Utarbeta en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav.
- Utarbeta och implementera rutiner så att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.

Motivering

Plan mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt Skolinspektionens praxis innebär "en översikt över de åtgärder som behövs" krav på att vissa rutiner ska finnas i planen; rutiner för akuta åtgärder vid situationer av kränkande behandling, rutiner för uppföljande insatser samt rutiner för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Dessutom ska rutinerna enligt praxis ha såväl ett elev-elev-perspektiv (kränkningar elever sinsemellan) som ett vuxen-elev-perspektiv (kränkningar av vuxen mot barn/elev). Enligt Skolinspektionens praxis innebär kraven i skollagen även att planen ska

vara daterad och att den upprättas årligen, och inte endast revideras. Vidare krävs att behovet för de åtgärder som avses vidtas är klarlagda genom en kartläggning.

I Vasa Real finns ett dokument benämnt "Likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling nov 2012 – nov 2013". I denna plan beskrivs att skolan, tillsammans med elever, gör en kartläggning "för att ta reda på vilka åtgärder som behövs för att dels förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, dels främja lika rättigheter." Planen saknar dock en uppföljning av föregående års åtgärder.

Av utredningen framgår att skolans plan mot kränkande behandling saknar en redogörelse av föregående års åtgärder. Vidare saknas i planen rutiner för när elev kränks av en vuxen person.

Anmälningsskyldighet

Enligt skollagen är lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn.

Under rubriken "Rutiner för hur vi agerar vid misstanke/förekomst av mobbing" i skolans plan mot kränkande behandling står det som första punkt att "En skriftlig information lämnas skyndsamt till EHT och därmed till rektor". Under rubriken "Rutiner för hur vi agerar vid akut situation när en elev känner sig kränkt eller trakasserad" framkommer emellertid inte att rektorn ska informeras när en elev blir kränkt. I intervjuer med lärare säger dessa att rutinerna följs vilket kan innebära att rektorn inte alltid informeras om en kränkning.

Av utredningen framkommer att det finns brister i skolans arbete att motverka kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet särskilt stöd.

- Utforma beslut om anpassad studiegång så att de anger i vilken omfattning elevens undervisning ska anpassas samt säkerställa att beslut om särskild undervisningsgrupp innehåller information om hur beslutet överklagas.

- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor.
- Se till att beslut om åtgärdsprogram fattas i enlighet med författningarna.

Motivering

Särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång

Enligt skollagen kan särskilt stöd, om det finns särskilda skäl, ges i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. Vidare får det särskilda stödet, om det inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Rektorns beslut om särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp samt beslut om anpassad studiegång får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I Vasa Real fattar rektorn beslut om placering i särskild undervisningsgrupp samt anpassad studiegång. I beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknas information till vårdnadshavare om hur beslutet kan överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. I några av de beslut om anpassad studiegång som Skolinspektionen tagit del av framgår vilka ämnen som ingår i elevens utbildning. Informationen om vilka ämnen som inte ingår saknas dock. Skolinspektionen vill framhålla att det är viktigt att eleven och vårdnadshavaren på ett tydligt sätt informeras om att ett sådant beslut kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning och vad det innebär för elevens möjligheter att studera vidare.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås anmäla detta till rektorn som ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd och ett åtgärdsprogram ska utarbetas där det framgår vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I Vasa Real finns en elevhälsoplan med rutiner hur arbetet med åtgärdsprogram ska gå till. Under tillsynen framkommer att denna plan inte är implementerad bland all personal. I intervju med representanter från elevhälsan framkommer att "det kan vara någon i elevhälsan som ber läraren göra en utredning" och en annan representant för elevhälsan säger att "jag gör lite som jag vill" när det gäller att initiera en utredning. Enligt lärare som intervjuas är rutinerna otydliga vem man ska anmäla till när lärare upptäcker att en elev riskerar

att inte uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Någon lärare säger att hon vid behov själv utarbetar ett åtgärdsprogram utan att detta föregås av någon utredning. Representanter för elevhälsan menar att "rutinerna sitter lite löst".

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår att rektorn inte alltid beslutar om åtgärdsprogram. Några åtgärdsprogram är inte undertecknade av någon beslutsfattare och vid intervju med lärare framkommer att några lärare själva skriver under åtgärdsprogram trots att rektorn inte har delegerat denna beslutsrätt till någon annan. Enligt rektorn undertecknar hon samtliga åtgärdsprogram.

Av utredningen framgår att det finns brister inom området särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8-9, 11-12 §§, 28 kap. 16 § skollagen, 21 § förvaltningslagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet bedömning och betygssättning.

- Se till att betyg utfärdas i enlighet med författningarnas krav och att föreskrifterna om betyg följs för de elever som går den judiska inriktningen.
- Utforma de skriftliga bedömningarna så att de innehåller en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att omdömen i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna omfattar de ämnen som eleven får undervisning i och att de avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Motivering

Betygsdokument

Om en elev fått ett icke godkänt betyg i ett avslutat ämne ska, enligt skollagen, en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges. Av bedömningen får också de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Bedömningen ska undertecknas av läraren.

Syftet med en skriftlig bedömning är att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till målen eller kunskapskraven för

betyget E i ämnet. Detta innebär enligt nuvarande läroplan att en skriftlig bedömning ska beskriva elevens kunskaper i förhållande till kunskapskraven utifrån det centrala innehållet för ämnet. Elever har i allmänhet under sina år i grundskolan alltid tillägnat sig vissa kunskaper i förhållande till kunskapskraven i ämnena och det är dessa som ska beskrivas i den skriftliga bedömningen.

Det är särskilt viktigt att en skriftlig bedömning tydligt och konkret synliggör vilka kunskaper eleven tillägnat sig, eftersom det är ett dokument som inte bara riktar sig till elev och vårdnadshavare, utan t ex kan användas vid övergång till gymnasieskola eller för att visa en arbetsgivare vilka kunskaper eleven har.

Vidare ska, enligt Skolverkets föreskrifter om slutbetyg i grundskolan, grundskolskolan och specialskolan (SKOLFS 2011:157) rektorn skriva under slutbetyg och i slutbetygets noteringsfält ska det framgå om eleven har gått den särskilda utbildningen med judiska studier i grundskolan.

Av de betygsdokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att elever som fått ett slutbetyg med ett icke godkänt betyg i ett ämne även har fått en skriftlig bedömning som bilagts slutbetyget. Den skriftliga bedömningen är daterad i juni 2012. I bedömningen skriver skolan att "eleven inte visat på färdigheter som når upp till Godkänt i alla avseenden." I den skriftliga bedömningen saknas både en beskrivning av vilka kunskaper eleven tillägnat sig och en beskrivning av vilka mål eleven ska ha uppnått i de ämnen som eleven inte har nått till Godkänt i efter nionde skolåret.

Vidare saknas det i noteringsfältet information om att elev har gått den judiska inriktningen i Vasa Real.

Individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen

Vid utvecklingssamtalet ska, enligt skollagen, läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Skolinspektionen har tagit del av ett flertal individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. De skriftliga omdömena är av varierande kvalitet. Några omfattar inte alla ämnen som eleven får undervisning i, exempelvis saknas omdöme för ämnet bild och teknik för en elev i årskurs 5. En elev i årskurs 8 saknar skriftligt omdöme i ämnet engelska. I intervju med lärare uppges att flera lärare inte skriver omdömen i så god tid att de kan användas vid utvecklingssamtalet. I ett skriftligt omdöme för en elev i årskurs 8 skriver läraren "Jag samtalade i skolan, med de som behöver kring lärande, kunskaper och utveckling inom ämnet. Det går bra att söka upp mig under skoldagen för detta. Det går bra att boka en tid också." I ett annat skriftligt omdöme är beskrivningen av

elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven exakt likadana i ämnena geografi och historia.

Vidare får en del elever i årskurs 5 skriftliga omdömen i ämnesblocket samhällsorienterande ämnen respektive naturorienterande ämnen. För årskurserna 1-3 finns i läroplanen ett gemensamt centralt innehåll för de samhällsorienterande respektive naturorienterande ämnena. Från årskurserna 4-6 finns emellertid centralt innehåll för varje enskilt ämne inom respektive ämnesblock. Detta innebär att rektorn måste se till att skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling, från och med årskurs 4, ges i varje enskilt ämne utifrån kunskapskraven.

Av utredningen framgår att det finns brister i skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga bedömningar. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 14 §, 10 kap. 13 och 22 §§ skollagen, 11 § Skolverkets föreskrifter om utformningen av slutbetyg i grundskolan, grundsärskolan och specialskolan (SKOLFS 2011:157)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Kvalitetsarbetet

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

I Vasa Real dokumenteras det systematiska kvalitetsarbetet i dokumentet "Kvalitetsredovisning 2012". Brister som lyfts fram i kvalitetsredovisningen, ska enligt rektorn, resultera i ett antal åtgärder och dessa beskrivs i "Arbetsplan Vasa Real 2012-2013". Skolinspektionen har tagit del av dessa dokument och

konstaterar att det i skolans kvalitetsredovisning finns uppföljningar inom ett antal områden men inriktningen mot de mål som finns för utbildningen behöver förstärkas. I dokumentationen konstateras att skolan behöver öka matematikkunskaperna hos eleverna men analys och konkreta förslag till förändringar saknas. Vidare konstateras att andelen elever med godkända betyg i alla ämnen minskat. Analys och förslag för att förbättra resultaten saknas. I arbetsplanen anges ett antal årsmål som skolan strävar efter att uppfylla. Bland annat anges att skolans mål är att 85 % av eleverna i årskurs 9 ska uppnå målen i alla ämnen. Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka att det är skolans skyldighet att ge alla elever förutsättningar att nå kunskapskraven i samtliga ämnen.

I intervju med lärare framkommer att skolledningen har initierat bildandet av en grupp lärare för att de ska påbörja en diskussion i skolan hur resultaten i ämnet matematik kan förbättras. Gruppen har träffats en gång men då var hälften frånvarande eftersom de, enligt lärare, var kallade till ett annat möte. En annan lärare säger i intervju att "det analytiska drivet saknas på skolan".

Ovanstående brister gör att rektorn saknar tillräckligt underlag för att fatta beslut om exempelvis organisation och resursfördelning för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Av utredningen framkommer att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4 § skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att antagning till skolans musikprofilklasser sker enligt författningarna.

Motivering

Rapportering av långvarig frånvaro till huvudmannen

Enligt skollagen ska skolan ha rutiner för att rapportera långvarig frånvaro till huvudmannen.

I Vasa Real finns fungerande rutiner för att rapportera elevs frånvaro till vårdnadshavare. I intervju med rektorn framkommer dock att skolan saknar rutiner för att rapportera långvarig frånvaro till huvudmannen. I rektorns årliga resultatdialog med huvudmannen följs närvaron i skolan upp men detta sker då endast på skolnivå och inte på individnivå.

I faktagranskningen uppger rektorn att skolan har blanketter och rutiner för att rapportera långvarig frånvaro till huvudmannen. Mot bakgrund av rektorns kompletterande information avstår Skolinspektionen från ingripande i denna del.

Färdighetsprov

Enligt skolförordningen (SFS 2011:185) får huvudman som anordnar utbildning som kräver att eleverna har särskilda färdigheter i bild, idrott och hälsa, musik eller slöjd från och med årskurs 7 använda färdighetsprov som 1. villkor för antagning till en viss skolenhet eller elevgrupp, 2. grund för urval till en viss skolenhet eller elevgrupp när det finns fler sökande än platser, och 3. villkor för fortsatt utbildning vid en viss skolenhet eller elevgrupp. Vidare framgår av skolförordningen att Statens skolinspektion får efter ansökan besluta att en huvudman får använda färdighetsprov från och med årskurs 4 om det finns särskilda skäl med hänsyn till utbildningens innehåll och inriktning. Beslutet ska avse en viss skolenhet eller viss elevgrupp.

I Vasa Real finns en musikprofil som omfattar en klass i respektive årskurs 6 – 9. För att elev ska antas till musikprofilen måste eleven göra ett färdighetsprov. Enligt rektorn använder skolan färdighetsprov inför antagning från och med årskurs 6. Enligt skolförordningen måste huvudmannen ansöka om tillstånd hos Statens skolinspektion för att få genomföra färdighetsprov tidigare än inför årskurs 7. Ingen ansökan om färdighetsprov finns diarieförd hos Skolinspektionen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolan genomför färdighetsprov inför antagning till musikprofilklass i årskurs 6 utan att huvudmannen har ansökt om detta hos Skolinspektionen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs åtgärda dessa brister.

Författning

7 kap. 2 och 22 §§ skollagen, 9 kap. 25-26 §§ skolförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun en anmärkning.

Stockholms kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 30 september 2013.

Personalkompetens

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet personalkompetens.

- I skolan finns lärare som inte har utbildning för den undervisning som de bedriver.

Motivering

Enligt skollagen ska lärare ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämja med den årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Av dokumentation och intervju med skolledning framgår att det i Vasa Real bland annat finns lärare med mellanstadielärarexamen som undervisar i årskurs 7-9. Vidare finns det i skolan lärare med utländsk lärarexamen som inte har fått sin examen validerad i Sverige. Dessutom finns det cirka tjugo lärare som undervisar i ämnen som de inte har utbildning för att undervisa i. Rektor är medveten om denna brist. Vid tiden för tillsynen finns en fortbildningsplan som anger att lärare som behöver komplettera sin behörighet inför 2015 kommer att prioriteras och att läraren tillsammans med närmaste chef ska lägga upp en plan utifrån Lärarlyftet. I intervju med rektorn och lärare framkommer vidare att rektorn vid tjänstefördelningen kommer att se till att det i större utsträckning införs ett ämneslärarsystem även i årskurs 4-6. Härigenom kommer fler lärare att undervisa i de ämnen som de har utbildning i.

Av utredningen framkommer att det finns lärare som saknar utbildning för den undervisning som de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 13 § skollagen, förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och utnämning till lektor, Krav på legitimation från 1 juli 2012

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Handläggningsrutiner**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet handläggningsrutiner.

- Skolan ser inte till att bestämmelserna om registerkontroll iakttas även för vikarier från bemanningsföretag.

Motivering

Enligt skollagen ska den som erbjuds en anställning inom grundskolan, till den som erbjuder anställningen lämna ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har lämnat registerutdrag får inte anställas. Enligt förarbetena till bestämmelserna (prop. 2007/08:28 s. 11, 15) omfattar kravet personer som ersätter anställda, t.ex. när en person kortvarigt hyrs in från ett bemanningsföretag vid tillfällig frånvaro bland personalen.

När Vasa Real behöver vikarier anlitar skolan en privat, av Stockholms kommun upphandlad vikarieförmedling. I intervju med rektorn under granskningen framkommer att skolan inte begär något registerutdrag för vikarierna. Enligt rektorn ansvarar vikarieförmedlingen för att alla vikarier som kommer till Vasa Real har lämnat ett registerutdrag till vikarieförmedlingen. Detta är inte förenligt med lagstiftarens intentioner. Skolan måste från samtliga personer som anställs begära ett registerutdrag.

Vid faktagranskningen uppger rektorn att alla vikarier ska uppvisa utdrag ur belastningsregistret, innan de får påbörja sitt uppdrag i Vasa Real. Då skolan har vidtagit rättelse avstår Skolinspektionen från ingripande i denna del.

Författning

2 kap. 31-33 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit enhetschef Anna Rydin.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Lennart Andersson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).